

Άρειος Πάγος 104/1972,

Πηγή: Ποιν. Χρ. Τόμ. ΚΒ' 1972 σελ. 385

Περίληψη: Η έλλειψις ακροάσεως προϋποθέτει υποβολήν αιτήσεως ή αυτοτελούς ισχυρισμού προκύπτουσιν εκ των πρακτικών. - Πότε επέρχεται απόλυτος ακυρότης λόγω παρά τον νόμον παραστάσεως του πολιτικώς ενάγοντος. - Δεν συνιστά τοιαύτην, ότι ούτος είχε ικανοποιηθή υπό της συνοφειλέτιδος του αναιρεσειόντος εταιρείας. - Έννοια αμελείας. - Ορθώς και ητιολογημένως κατεδικάσθη ο πλοίαρχος εμπορικού πλοίου, όστις καιτοι εγνώριζε ότι μέλος του πληρώματος ετραυματίσθη και είχεν ανάγκην περιθάλψεως, δεν εμερίμνησε ώστε να εισαχθή εγκαίρως εις νοσοκομείον, ούτω δε επήλθεν ο θάνατος αυτού.

Απόφασις Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. Κ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι: Κ. Στεφανάκης, Α. Παπαγεργόπουλος, Π. Τσούτης.

1. Επειδή, η κατά την παράγραφον 2 του άρθρου 170 και το άρθρον 510 § 1 στ. Β του Κ.Π.Δ., έλλειψις ακροάσεως προϋποθέτει υποβολήν αιτήσεως ή αυτοτελούς ισχυρισμού υποβαλλομένην υπό του κατηγορουμένου ή του συνηγόρου του, προκύπτουσιν δε εκ των πρακτικών κατά το άρθρον 141 του αυτού κώδικος(1). Όθεν, μη προκύπτοντος εκ των πρακτικών της δίκης, καθ' ην εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, ότι ο αναιρεσειών, ητήσατο διά των συνηγόρων του, μετά την έναρξιν της επ' ακροατηρίω διαδικασίας την αναβολήν της δίκης, επί τω τέλει όπως κληθώσιν οι υπ' αυτού προταθέντες νέοι μάρτυρες, ο περί ελλείψεως ακροάσεως πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

2. Επειδή, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, παρετέθη εν αυτή το ανήκον άρθρον 302 του εφαρμοσθέντος Ποινικού Κώδικος. Επί πλέον δε και τα άρθρα 14, 26 Ιβ και 28 του αυτού κώδικος, ο δε επί εναντίας προϋποθέσεως δεύτερος λόγος αναιρέσεως του κυρίου δικογράφου είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

3. Επειδή, εκ της διατάξεως του άρθρου 171 § 2 του Κ.Π.Δ., οριζούσης ότι ακυρότητα, λαμβανομένην και αυτεπαγγέλτως υπ' όψιν υπό του δικαστηρίου κατά πάσαν της διαδικασίας στάσιν και ενώπιον έτι του Αρείου Πάγου, επιφέρει η παρά τον νόμον παράστασις του πολιτικώς ενάγοντος εν τη επ' ακροατηρίω διαδικασία, σαφώς συνάγεται ότι η παράστασις του πολιτικώς ενάγοντος, ίνα επιφέρει την διά της άνω επιτακτικής διατάξεως οριζομένην ακυρότητα της επ' ακροατηρίω διαδικασίας, δέον να ανάγηται περιωρισμένως εις την έλλειψιν της κατά τα άρθρα 63 και 64 Κ.Π.Δ. ενεργητικής ή παθητικής νομιμοποίησεως, εγκειμένης εις το ότι το δικαίωμα ανήκει εις τον πολιτικώς ενάγοντα κατά του αστικώς υπευθύνου κατηγορουμένου, ή την παράβασιν της τρηητέας προδικασίας, κατά το άρθρον 68 § 1 και 2 Κ.Π.Δ., ως προς τον τρόπον και χρόνον ασκήσεως και υποβολής αγωγής ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου(2). Όθεν ο πρώτος λόγος αναιρέσεως του δικογράφου των προσθέτων, καθ' όν παρά τον νόμον παρέστη ενώπιον του δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασίαν ο μηνυτής πατήρ του θανόντος, ως πολιτικώς ενάγων, διά χρηματικήν ικανοποίησιν λόγω ψυχικής οδύνης, ην υπέστη εκ του εγκλήματος της εξ αμελείας ανθρωποκτονίας του υιού του, εκ του ότι ούτος δικαιούμενος τοιαύτης χρηματικής ικανοποίησεως, κατά τας διατάξεις των άρθρων 63 Κ.Π.Δ. και 932 Α.Κ., είχεν ικανοποιηθή διά καταβολής υπό της συνοφειλέτιδος του αναιρεσειόντος εταιρείας κατά την διάταξιν του άρθρου 483 Α.Κ., είναι απορριπτέος, ως μη αφορών την νομιμοποίησιν του πολιτικώς ενάγοντος και μη εμπίπτων εις ουδεμίαν των ως είρηται περιπτώσεων, αίτινες συνιστώσιν απόλυτον ακυρότητα και δημιουργούσι τον εν άρθρω 510 § 1 στ. Κ.Π.Δ., λόγον αναιρέσεως.

4. Επειδή, εκ των διατάξεων των άρθρων 302 και 28 Π.Κ., σαφώς συνάγεται ότι διά την θεμελιώσιν του υπό του πρώτου άρθρου προβλεπομένου εγκλήματος της ανθρωποκτονίας εξ αμελείας απαιτείται η διαπίστωσις, αφ' ενός μεν ότι κατεβλήθη υπό του δράστου η κατ' αντικειμενικήν κρίσιν απαιτουμένη προσοχή, ην πας μετρίως συνετός και ευσυνειδήτος άνθρωπος οφείλει υπό τας αυτάς πραγματικάς περιστάσεις να καταβάλη, επί τη βάσει των νομικών κανόνων, της κρατούσης εν ταις συναλλαγáis συνηθείας, της κοινής κατά την συνήθη πορείαν των πραγμάτων πείρας και λογικής, αφ' ετέρου δε ότι ηδύνατο ούτος, ως εκ των προσωπικών περιστάσεων, ιδιοτήτων γνώσεων και ικανοτήτων του, να προΐδη και αποφυγή το παραχθέν αξιόποινον αποτέλεσμα.

Εν προκειμένω, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, το εκδόν ταύτην Εφετείον, εδέξατο ως προκύψαν εκ των μνημονευομένων αποδεικτικών στοιχείων ότι ο αναιρεσειών κατά τον εν αυτή οριζόμενον τόπον και χρόνον, εξ αμελείας επέφερε τον θάνατον ετέρου, τουτέστιν,

ένεκα ελλείψεως της προσοχής ην ώφειλεν εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλη δεν προείδε το εκ της πράξεώς του παραχθέν αξιοποιον αποτέλεσμα και δη πλοίαρχος τυγχάνων του G/S M. και υπόχρεως εν όψει της πείρας του, των γνώσεών του και εν γένει των ικανοτήτων του και των προσωπικών περιστάσεων και ιδιοτήτων αυτού, όπως μεριμνά διά την παροχήν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως εις τα έχοντα ανάγκην τοιαύτης μέλη του πληρώματος του πλοίου του, καίτοι κατά την εκτέλεσιν υπηρεσίας εν τω πλοίω, ετραυματίσθη δόκιμος πλοίαρχος Α.Ψ. εις την μασχάλην της δεξιάς αυτού χειρός και είχαν ανάγκην αμέσου εισαγωγής εις Νοσοκομείον, ο αναιρεσείων, παρά το ότι κατέπλευσεν εις διαφόρους λιμένας και παρά το ότι επεδεινούτο από ημέρας εις ημέραν η κατάσταση της υγείας του ως άνω παθόντος διά της μεγεθύνσεως του εκ του τραύματος εμφανισθέντος ογκιδίου εις διαστάσεις μανδαρινίου, προκλήσεως εντόνου άλγους και ελαττώσεως βάρους του σώματός του κατά 23 χιλιογράμμα και άνω, εξελιχθέντος του άνω όγκου εις κακόηθες δικτυοσάρκωμα λεμφαδένος, ουχί μόνον δεν εμερίμνησε διά την εισαγωγήν του εις Νοσοκομείον, παρά τας επιμόνους προς τούτο παρακλήσεις του, αλλά τουναντίον τον υπεχρέωνε να εργάζεται εν τω πλοίω εις σκληράς χειρονακτικές εργασίας, παρά τας υπό του παθόντος δηλώσεις αδυναμίας προς εργασίαν, ηρνείτο δε επιμόνως να απολύση τούτον καταβάλλων έξοδα νοσηλείας και παλιννοστήσεως, παρά τας σχετικές αιτήσεις του, και απέλυσεν εν τέλει τούτον μετά παρέλευσιν χρονικού διαστήματος πέντε περίπου μηνών. Συνεπεία δε των παραλείψεων τούτων και ενεργειών του αναιρεσειόντος επεδεινώθη η κατάσταση της υγείας του ανωτέρω μέλους του πληρώματος, ούτως ώστε κατά μήνα Ιούλιον 1968, επήλθεν ο θάνατος τούτου, όπερ αποτέλεσεν εν όψει των άνω προσόντων πείρας κλπ., ηδύνατο να προΐδη και να το αποτρέψη διά της εισαγωγής του παθόντος εις νοσοκομείον προς έγκαιρον υποβολήν αυτού εις την επιβεβλημένην διάγνωσιν και θεραπείαν της νόσου, τούθ' όπερ δεν συνέβη.

Μετά ταύτα το Εφετείον κηρύξαν τον αναιρεσειόντα ένοχον ανθρωποκτονίας εξ αμελείας, βάσει των αποδειχθέντων και ανελέγκτως δεκτών γενομένων ως άνω πραγματικών περιστατικών, άτινα σαφώς προσδιορίζουσι και θεμελιούσι την υπό την εκτεθείσαν έννοιαν του άρθρου 28 Π.Κ. αμέλειαν τούτου εν τη επελεύσει του παραχθέντος αξιοποιόνου αποτελέσματος, ώστε να καθίσταται εφικτός ο υπό του Αρείου Πάγου έλεγχος της ορθής εφαρμογής του νόμου, το μεν, ορθώς ηρμήνευσε τας προεκτεθείσας ουσιαστικές ποινικές διατάξεις, ας ουδ' εκ πλαγίου παρεβίασε, το δε ειδικώς και εμπειριστατωμένως ητιολόγησε την περί ενοχής του αναιρεσειόντος επί τη αποδοθείση αυτώ αξιοποιώνω πράξει κρίσιν του, εν σχέσει προς τας προκαλεσάσας το απελθόν αξιοποιονον αποτέλεσμα αμελείς ενεργείας και παραλείψεις του αναιρεσειόντος, τελούσας εν αιτιώδει συνδέσμω προς το απότοκον τούτων αξιοποιονον αποτέλεσμα, μη απαιτουμένου ειδικωτέρου προσδιορισμού προς βεβαίωσιν αυτών. Όθεν, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως του κυρίου δικογράφου και των προσθέτων και δεύτερος του δικογράφου των προσθέτων περί ελλείψεως ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής των προεκτεθεισών ουσιαστικών διατάξεων, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, καθ' όσον δε ούτοι αντιπίθενται εις τα ανελέγκτως δεκτά ως άνω γενόμενα πράγματα, ως απαράδεκτοι.

(1) Ούτω και Α.Π. 190/1967 Ποιν. Χρον. ΙΖ).

(2) Ούτω και Α.Π. 506/1971.